

INNOWACJA
PEDAGOGICZNA
**„Codzienna gimnastyka
buzi i języka”**

PROGRAM GRUPOWYCH ZAJĘĆ
LOGOPEDYCZNYCH

DLA GRUP 5 LATKÓW
W PRZEDSZKOLU SAMORZĄDOWYM
W KOCHANOWICACH

mgr Joanna Malinowska logopeda
mgr Katarzyna Ganita wychowawca

INNOWACJA PEDAGOGICZNA
„Codzienna gimnastyka buzi i języka”

PROGRAM GRUPOWYCH ZAJĘĆ LOGOPEDYCZNYCH

DLA GRUP 5 LATKÓW
W PRZEDSZKOLU SAMORZĄDOWYM
W KOCHANOWICACH

placówka oświatowa: Zespół Szkół w Kochanowicach- Przedszkole
Samorządowe, ul.Lubliniecka 9, 42-713 Kochanowice

dyrektor placówki oświatowej: mgr Joanna Grus- Blacha

zastępca dyrektora do spraw przedszkolnych: mgr Krystyna Anioł

przewidywany okres trwania programu:

02.10. 2017- 30.03.2018

autor programu: mgr Joanna Malinowska, logopeda, nauczyciel
mianowany

osoba odpowiedzialna: mgr Joanna Malinowska

osoba współodpowiedzialna:

wychowawca grupy pięciolatków:

mgr Katarzyna Ganita

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	str.4
Uzasadnienie działań.....	str.4
Opis problemu.....	str.5
Charakterystyka innowacji pedagogicznej.....	str.6
Cele innowacji pedagogicznej.....	str.7
Oczekiwane efekty.....	str.7
Procedury osiągnięcia celów.....	str.8
zadania logopedy.....	str.8
zadania wychowawców.....	str.8
zadania rodziców.....	str.8
Formy pracy, metody i techniki.....	str.9
Pomoce dydaktyczne.....	str.10
Program ćwiczeń.....	str.10
ćwiczenia oddechowe.....	str.10
ćwiczenia motoryki narządów artykulacyjnych.....	str.11
ćwiczenia fonacyjne i logorytmiczne.....	str.13
Harmonogram działań.....	str.14
Ewaluacja programu.....	str. 15
Przykładowe ćwiczenia.....	str. 16
Pani Cebula.....	str.16
Listki tańczą.....	str.17
Bibliografia.....	str. 18

WSTĘP

Mowa, czyli porozumiewanie się językowe jest istotnym czynnikiem w regulacji stosunków człowieka z otoczeniem. Umiejętność sprawnego mówienia we współczesnym życiu jest szczególnie ważna. Wszelkie, nawet niezbyt rażące wady wymowy mogą w sposób istotny wpływać negatywnie na losy dzisiejszych ludzi. Zamykają im drogę do wielu interesujących zawodów. Poprawne posługiwanie się językiem jest dla każdego niezmiernie istotne, ponieważ stanowi warunek pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Na prawidłowy rozwój dziecka składa się nie tylko harmonijny rozwój fizyczny i psychiczny, lecz także odpowiedni rozwój mowy. Język umożliwia pełniejszy kontakt z otoczeniem i tym samym pozwala na zaspokojenie wielu potrzeb psychicznych.

UZASADNIENIE DZIAŁAŃ

Umiejętność wypowiadania dźwięków języka, czyli umiejętność artykulacji, wynika z funkcjonowania różnych układów organizmu, takich jak układ oddechowy czy pokarmowy. W czasie mówienia wykorzystuje się te narządy, które są przystosowane przede wszystkim do spełniania podstawowych funkcji życiowych (jedzenia i oddychania), dlatego mówienie jest od nich w dużym stopniu zależne.

W trakcie mowy muszą prawidłowo funkcjonować wszystkie układy anatomiczno-czynnościowe, których efektem jest wypowiedź słowna: układ oddechowy, fonacyjny i artykulacyjny oraz ośrodki w korze mózgowej.

Zaburzenia mowy lub opóźnienia w jej rozwoju pociągają za sobą szereg trudności, takich jak problemy z nauką czytania i pisania, a nie korygowane stają się źródłem wtórnych zaburzeń całej osobowości. Utrudniają porozumiewanie się, opóźniają rozwój myślenia, stwarzają przeszkodę w kontakcie społecznym, opóźniają usamodzielnienie, są źródłem trudności szkolnych.

Zadaniem wychowawców, nauczycieli i rodziców jest więc dołożenie wszelkich starań, aby rozwój mowy przebiegał prawidłowo. Ponieważ pełny rozwój mowy dziecko powinno osiągnąć do ukończenia 5-6 roku życia, czyli przed podjęciem nauki szkolnej, szczególny nacisk kładzie się na pracę z dzieckiem w wieku przedszkolnym. Cenne więc są wszelkie działania, które wspierać będą codzienną pracę pedagogów i rodziców w wychowaniu do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, czyli staną się pomocą w opanowaniu trudnej sztuki mówienia.

OPIS PROBLEMU

Obecnie można zaobserwować niepokojące zjawisko pogłębiających się problemów związanych z rozwojem mowy u dzieci rozpoczynających edukację przedszkolną. W naszej placówce znaczna część przedszkolaków wymaga pomocy logopedycznej. Problemy związane z rozwojem mowy są korygowane podczas zajęć terapii logopedycznej oraz ogólnorozwojowych, jednak często towarzyszą one dzieciom jeszcze w pierwszych klasach szkoły podstawowej.

Przyczyny nieprawidłowego rozwoju mowy bywają różne, czasami bardzo złożone. Może być to obniżony poziom słuchu, opóźnienia w rozwoju ruchowym czy umysłowym. Najczęściej jednak wady wymowy, czy też opóźnienia w jej rozwoju są spowodowane czynnikami funkcjonalnymi, czynnościowymi: niewłaściwymi nawykami ruchowymi, nieprawidłowym przebiegiem czynności fizjologicznych, takich jak ssanie, żucie, gryzienie, przełykanie, oddychanie. Narządy mowy (aparat artykulacyjny) są często u dziecka przedszkolnego niedostatecznie sprawne. Warunkiem wypowiedzenia danej głoski jest m.in. odpowiednie ułożenie narządów artykulacyjnych, inne przy każdej głosce. Wymowa całych wyrazów i zdań wymaga już wielkiej precyzji ruchów narządów artykulacyjnych oraz błyskawicznych zmian w ich obrębie. U dziecka przedszkolnego słownik bierny jest już dobrze rozwinięty a zainteresowanie otaczającym światem ogromne. Chęć wyartykułowania swoich myśli często nie koreluje z niedostateczną jeszcze sprawnością języka, warg, podniebienia miękkiego oraz zuchwy. Powoduje to problemy z porozumiewaniem się z otoczeniem i może być podłożem wielu problemów w rozwoju społecznym i emocjonalnym.

Dlatego też szczególne znaczenie w pracy nad kształtowaniem prawidłowej wymowy mają ćwiczenia usprawniające mięśnie narządów mowy. Gimnastyka dolnej szczęki, warg, języka i podniebienia miękkiego doskonali sprawność mięśni, które decydują o ruchach narządów mowy podczas wymawiania głosek. U dzieci z zaburzeniami mowy często występuje niesprawność tych narządów. Systematyczna gimnastyka artykulacyjna prowadzi niejednokrotnie do usunięcia prostych wad wymowy, pomaga skorygować mowę niedbałą, zamazaną, mało wyrazistą. Dziecko uczy się wówczas panowania nad ruchami narządów mowy i wykształca umiejętność czucia ich ułożenia w jamie ustnej. Jest także ćwiczeniem uspakajającym i skupiającym uwagę dzieci – zabawy tego typu mogą być prowadzone w różnych momentach dnia, także bez lusterka. Wygimnastykowane i sprawne narządy artykulacyjne są podstawą dla dalszej pracy mającej na celu korygowanie wad wymowy.

Bardzo istotne są również ćwiczenia oddechowe, gdyż czynność mowy jest nieodłącznie związana z oddychaniem.

Aby dziecko nauczyło się właściwego posługiwania się głosem, stosuje się ćwiczenia fonacyjne. Uzupełnieniem powyższych ćwiczeń będą zabawy logorytmiczne, które kształcą ruchy całego ciała pośrednio wpływając na ruchy narządów mowy; rozwijają poczucie rytmu, umożliwiając prawidłowe stosowanie

melodii, akcentu, rytmu.

W prawidłowym kształtowaniu mowy nieodzowna jest również cała grupa ćwiczeń słuchowych, które nie zostały jednak ujęte w przedstawionym tu programie innowacyjnym. Prowadzone one są w grupach przedszkolnych w trakcie codziennych zajęć z wychowawcami, w czasie grupowych zajęć profilaktyki logopedycznej oraz podczas terapii logopedycznej w gabinecie.

CHARAKTERYSTYKA INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ:

Codzienna gimnastyka buzi i języka

Innowacja pedagogiczna została stworzona na potrzeby naszej placówki w trosce o prawidłowy rozwój społeczny, intelektualny i emocjonalny dzieci przedszkolnych. Potrzeba jej stworzenia wynika z wysokiej skali zjawiska wyżej opisanych problemów.

W naszym przedszkolu dzieci są objęte programem profilaktyki logopedycznej, mają również dostęp do indywidualnej terapii logopedycznej. Podczas zajęć profilaktycznych i terapeutycznych pracuje się nad każdą sferą związaną z rozwojem mowy: usprawniany jest słuch fonematyczny, rozwijane poczucie rytmu, kształcona jest percepcja słuchowa i wzrokowa, pamięć, motoryka duża i mała, pracuje się nad rozwojem słownictwa biernego i czynnego, wdraża się dzieci do wypowiedzi poprawnych pod względem logicznym, gramatycznym, leksykalnym. Sprawności te rozwijane są również w toku codziennych zajęć w grupach. Innowacja pedagogiczna w dziedzinie logopedii będzie koncentrowała się jednak na wybranej sferze związanej z rozwojem mowy, mianowicie na usprawnianiu motoryki artykulacyjnej, poszerzając ją o ćwiczenia oddechowe, fonacyjne oraz logorytmiczne.

Założeniem innowacji są krótkie, lecz regularnie wykonywane, codzienne ćwiczenia logopedyczne prowadzone w formie zabawy.

W czasie realizacji programu „Codzienna gimnastyka buzi i języka” nacisk będzie położony na stymulację sfer:

- aparatu artykulacyjnego
- aparatu oddechowego.
- aparatu fonacyjnego

Ćwiczenia rozwijające oraz korelujące pracę w.w. sfer będą opracowywane raz na tydzień dla grup 5-6 latków i dostosowane tematycznie do aktualnie realizowanego programu rocznego przygotowania przedszkolnego. Zabawy logopedyczne będą nawiązywały do słów poznawanej piosenki, wierszyka lub opowiadania. Ćwiczenia te będą nie tylko usprawniały buzie i języki dzieci, ale będą również stanowiły utrwalenie przyswajanych treści oraz urozmaicały codzienne zajęcia.

CELE INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

Codzienna gimnastyka buzi i języka

CEL GŁÓWNY

Wspomaganie edukacji językowej dziecka, rozbudzanie aktywności słownej, rozwijanie sprawności związanych z komunikacją językową.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- usprawnianie narządów mowy: usprawnianie mięśni języka, warg, policzków, żuchwy, podniebienia miękkiego
- wyrabianie prawidłowego oddechu dla mowy
- wydłużanie fazy wydechowej
- poprawa fonacji
- kształtowanie nawyku właściwego ułożenia języka w jamie ustnej w pozycji spoczynkowej
- utrwalanie prawidłowego połykania
- rozwój korelacji układów oddechowego, artykulacyjnego, fonacyjnego
- zwrócenie uwagi na pozawerbalne składniki wypowiedzi: mimikę, gest,
- zwrócenie uwagi na prozodię wypowiedzi (ton głosu, rytm, intonacja, wysokość dźwięków mowy)
- likwidowanie błędów i wad wymowy
- wdrażanie do uważnego słuchania czytanego tekstu

W realizacji tak złożonych celów działania pedagogicznego celowa będzie współpraca logopedy, nauczycieli oraz rodziców.

OCZEKIWANE EFEKTY WDROŻENIA INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

- usprawnienie narządów artykulacyjnych dziecka
- eliminacja nieprawidłowości związanych z wymową
- poprawa funkcjonowania dziecka w zakresie komunikacji językowej (poprawa dykcji, fonacji, zwiększenie aktywności słownej dziecka)

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Zajęcia będą odbywały się po ok. 5-10 minut każdego dnia w dwóch grupach starszaków i będą stanowiły uzupełnienie tygodniowych kręgów tematycznych realizowanych w oparciu o podstawę programową. Utrwalanie ćwiczeń logopedycznych będzie odbywało się również w domu pod opieką rodziców, gdyż będą mieli oni bieżący dostęp do proponowanych przez logopedę zabaw.

ZADANIA LOGOPEDY:

- opracowanie zabaw logopedycznych nawiązujących do tygodniowych kręgów tematycznych
- udostępnienie opracowanych ćwiczeń wychowawcom
- udostępnianie ćwiczeń logopedycznych rodzicom oraz instruowanie rodziców o sposobie ich wykonywania
- bieżąca publikacja tygodniowych zabaw logopedycznych na stronie internetowej przedszkola
- przeprowadzanie opracowanych zabaw logopedycznych w grupach przedszkolnych raz w tygodniu (na początku tygodnia)

ZADANIE WYCHOWAWCY:

- włączanie proponowanych przez logopedę ćwiczeń do codziennych zajęć
- wracanie uwagę na poprawność wymowy dzieci
- zwracanie uwagę na prawidłowy układ narządów artykulacyjnych w pozycji spoczynkowej (buzia zamknięta, oddychanie przez nos, język na podniebieniu)
- przypominanie dzieciom o prawidłowym ułożeniu języka podczas połykania (w czasie spożywania posiłków)
- zachęcanie wychowanków do wypowiedzi ustnych

ZADANIA RODZICÓW:

- wspieranie rozwoju dziecka przez codzienną rozmowę, czytanie bajek
- codzienna zabawa z dzieckiem mająca na celu usprawnienie jego narządów artykulacyjnych (rodzice będą zachęceni do korzystania z proponowanych przez logopedę zabaw)
- konsultowanie rozwoju mowy dziecka z wychowawcą lub logopedą

FORMY PRACY, METODY I TECHNIKI

FORMY PRACY:

zajęcia grupowe z elementami pracy indywidualnej

METODY I TECHNIKI:

- metoda usprawniania narządów mowy – polega na ćwiczeniu narządów mowy, głównie języka i warg
- metoda słuchowo – wzrokowa – polega na powtarzaniu dźwięków izolowanych, logopeda wymawia w sposób przedłużony dźwięk, a dziecko naśladuje
- metoda wzrokowa- polega na zademonstrowaniu przez nauczyciela właściwego układu narządu mowy i odtwarzanie go przez ucznia pod kontrolą wzroku
- metoda słuchowa – polega na odróżnieniu dźwięków prawidłowo artykułowanych od dźwięków artykułowanych niepoprawnie
- metoda wyjaśniania – polega na wyjaśnieniu położenia narządów mowy podczas artykulacji danej głoski
- metoda przekształceń artykulacyjnych – opiera się na głoskach poprawnie przez dziecko artykułowanych i uzyskanie z nich innych głosek, zbliżonych pod względem artykulacyjnym
- metoda naturalna – polega na naśladowaniu ‘naturalnych szmerów’, które prowadzi do właściwej artykulacji
- metoda usprawniająca wymowę – polega na ćwiczeniu uzyskanej głoski w nagłosie, śródgłosie i wygłosie wyrazów, stosując odpowiedni materiał językowy
- gesty umowne
- ćwiczenia rytmizujące
- ćwiczenia ruchowe
- ćwiczenia oddechowe

POMOCE DYDAKTYCZNE

- teksty bajek, wierszyków, piosenek
- lusterka
- magnetofon, płyty CD
- bańki mydlane
- lekkie przedmioty do dmuchania : piórka, watki, papierowe listki, śnieżynki, motylki itp. (w zależności od tematu zajęć)

PROGRAM ĆWICZEŃ

1. ĆWICZENIA ODDECHOWE:

Ćwiczenia te poprawiają wydolność oddechową, sprzyjają wydłużaniu fazy wydechowej, co powoduje poprawę jakości mowy. Ćwiczenia prowadzone są w formie zabawowej przy wykorzystaniu różnych środków, np. piórek, listków, papierowych śnieżynek, wody mydlanej, wiatraczków itp. Są także wplatane w opowieści i zabawy ruchowe.

Przykłady:

- naśladowanie podmuchu wiatru- dmuchanie ciągłym strumieniem
- chuchanie na zamrożone ręce
- naśladowanie węża, gąski – wypuszczenie powietrza z jednoczesnym odgłosem *ssss*
- wąchanie kwiatów- wciąganie powietrza nosem, wydech ustami
- naśladowanie straży pożarnej -*eo-eo-eo* -wymowa na jednym wydechu
- dmuchanie na piórko, listek, papierową śnieżynkę lub motylka -dziecko stara się ją najdłużej utrzymać w powietrzu
- liczenie na jednym wydechu (np. listków, grzybków, bałwanków)
- powtarzanie wyrazów i zdań na jednym wydechu
- naśladowanie śmiechu różnych osób

2. ĆWICZENIA MOTORYKI NARZĄDÓW ARTYKULACYJNYCH

W ramach zajęć „Codzienna gimnastyka buzi i języka” ćwiczenia te będą wykonywane w czasie opowiadania bajki lub czytania rymowanki związanej z tygodniowym kręgiem tematycznym. Będą one służyły zobrazowaniu, uzupełnieniu tekstu, zarazem będą aktywizowały dziecko podczas słuchania.

Ćwiczenia warg i policzków:

- wymawianie samogłosek ustnych przesadnie artykułując
- wymawianie na przemian *a-o* przy maksymalnym oddaleniu od siebie wargi górnej i dolnej
- oddalanie kąców ust- wymawianie *iii*
- naprzemienne wymawianie *iii-uuu*
- cmokanie
- parskanie
- masaż warg zębami
- dmuchanie na płomień świecy, watkę, piłkę pingpongową
- wysuwanie warg w *ryjek*, cofanie w *uśmiech*
- wysuwanie warg do przodu, następnie w lewo i w prawo
- wysuwanie warg do przodu, następnie krążenie wysuniętymi wargami
- ssanie górnej wargi, potem dolnej
- *czesanie* dolnymi zębami wargi górnej i na odwrót
- gwizdanie
- przrzucanie powietrza z jednego policzka do drugiego
- nabieranie powietrza pod wargę dolną, potem górną
- wciąganie i nadymanie policzków
- *granie* palcami na wargach.
- nakładanie wargi dolnej na górną i odwrotnie
- wprawianie warg w drgania - " Zabawa w motor"
- masaż warg zębami – górnymi zębami dolnej wargi i odwrotnie
- zaciskanie kąców ust i jednoczesne otwieranie i zamykanie środkowej części warg
- przesadne naśladowanie odgłosów zwierząt, przedmiotów
- nadymanie policzków- *gruby miś*
- wciąganie policzków- *chudy zajaczek*
- nabieranie powietrza w usta i zatrzymanie w jamie ustnej, krążenie tym powietrzem; powolne wypuszczanie powietrza
- naprzemienne *gruby miś- chudy zajaczek*
- nabieranie powietrza w usta, przesuwanie powietrza z jednego policzka do drugiego na zmianę

Ćwiczenia języka:

- dotykanie językiem wargi dolnej i górnej
- klaskanie językiem - zabawa w konika
- oblizywanie zębów
- wypychanie policzków językiem
- przeciskanie języka między zębami
- krążenie języka w przedsionku jamy ustnej
- dotykanie końcem języka kątek rozchylonych warg
- dotykanie językiem nosa, do brody w stronę lewego ucha, potem do prawego
- *głaskanie podniebienia* czubkiem języka, jama ustna szeroko otwarta
- dotykanie językiem do nosa, do brody, w stronę ucha lewego i prawego
- oblizywanie dolnej i górnej wargi przy ustach szeroko otwartych
- wysuwanie języka w przód i cofanie w głąb jamy ustnej
- dotykanie językiem na zmianę górnych i dolnych zębów, przy opuszczonej żuchwie
- język wysunięty w kształcie grota wykonuje poziome ruchy wahadłowe od jednego do drugiego kąta ust
- *rukla*- wargi ściągnięte i zaokrąglone unoszą boki języka
- język lekko wysunięty opiera się na wardze dolnej i przyjmuje na przemian kształt *łopaty i grota*
- ruchy koliste języka w prawo i w lewo na zewnątrz jamy ustnej
- oblizywanie zębów po wewnętrznej i zewnętrznej powierzchni dziąseł pod wargami
- oblizywanie warg ze stopniowym zwiększaniem wielkości ich otwarcia, potem zaś ze stopniowym zwiększaniem średnicy ruchów języka
- przy opuszczonej szczęce dolnej wykonujemy ruchy języka na przemian do górnych i dolnych dziąseł
- próby dotykania przy otwartej jamie ustnej przodem języka na przemian ostatnich zębów trzonowych po obu stronach szczęki dolnej, potem górnej
- dotykanie „zaostrzonym” przodem języka różnych punktów na podniebieniu twardym; dążyć należy, aby była uruchomiona możliwie cała masa języka
- wykonywanie kolistych ruchów języka w głębi jamy ustnej przy opuszczonej szczęce dolnej
- przesuwanie czubka języka po podniebieniu, jak najdalej w głąb jamy ustnej

Ćwiczenia podniebienia miękkiego

- ziewanie-wywołanie ziewania przy nisko opuszczonej szczęce dolnej
- kaszlenie z wysuniętym na zewnątrz językiem
- płukanie gardła
- chrapanie na wdechu i wydechu
- oddychanie wyłącznie przez nos lub wyłącznie przez usta
- wciąganie policzków

-wymawianie połączeń – głosek tylnojęzykowych zwartych z samogłoskami; np.: *ga, go, gu, ge, gy, gi, gq, gę*

-wypowiadanie sylab w połączeniu z głoską: *k*; potem *g* na końcu, przedłużając zwarcie; np.: *ak, ok., uk, ek, yk, ik, qk, ęk, ag, og, ug, eg, yg, ig, qg, ęg*

-nabranie powietrza nosem i zatrzymanie w jamie ustnej; policzki nadęte

Ćwiczenia szczęki dolnej /żuchwy/

- opuszczanie i unoszenie szczęki dolnej. wymawianie szerokiego: *a, o*

i przechodzenie na wymawianie: *a* połączonego z głoską; *s*

- chwytanie dolnymi zębami górnej wargi

- ruchy szczęki dolnej ze skrajnego położenia lewego do skrajnego prawego, bez zaznaczania pozycji środkowej; wargi początkowo rozchylone, następnie zamknięte

- ruchy szczęki dolnej w prawo i w lewo, z wyraźnym zaznaczeniem pozycji środkowej /ćwiczenie wykonuje się na cztery fazy/: wychylenie w prawo, powrót do pozycji środkowej, wychylenie w lewo, powrót do pozycji środkowej

- markowanie /naśladowanie/ ziewania- duży wdech nosem i wydech ustami z jednoczesną wymową głoski: *a*, następnie *o*

3. ĆWICZENIA FONACYJNE I LOGORYTMICZNE

Zabawy oparte na śpiewie, ruchu i muzyce wspomagają również rozwój mowy, gdyż bardzo dobrze służą współdziałaniu trzech układów: aparatu oddechowego, fonacji i artykulacji.

Zabawy rytmiczne i logorytmiczne rozwijają koordynację wzrokowo-słuchowo-ruchową, rozwijają poczucie rytmu, kształcą koncentrację uwagi, rozwijają umiejętność współpracy z grupą.

Zabawy ze śpiewem:

- utrwalanie prostego tekstu piosenki
- wspólne śpiewanie piosenki dotyczącej kręgu tematycznego
- ruchy naśladowcze do tekstu

Ćwiczenia w wymawianiu samogłosek i spółgłosek:

- przeciąganie samogłosek ustnych: zawody, kto dłużej będzie mógł wymawiać *aaaa, ooo, uuu, iii, yyy*

-ćwiczenia modulacji: wymawianie samogłosek z przerwami (głoska *o* spada

po schodach o o o o o o), wymawianie głosek jak najciszej (usypiamy misia śśśśśśśśś) i jak najgłośniej (ryczy niedźwiedź uuuuuuuuu, wwwwwww)

- mruczenie mmmmmmmmm

-wszelkie zabawy dźwiękonaśladowcze: naśladowanie odgłosów zwierząt, maszyn, narzędzi, naśladowanie stanów emocjonalnych, odgłosów przyrody

Zabawy logorytmiczne, słowno- ruchowe:

- wymawianie onomatopei w trakcie rytmicznego czytania tekstu

- wykonywanie rytmicznych ruchów artykulacyjnych lub ruchów całego ciała w rytm piosenki

- wykonywanie określonych ruchów artykulacyjnych lub innych po usłyszeniu danego dźwięku, wyrazu czy wyrażenia

- wymawianie określonych dźwięków lub wyrazów w trakcie wykonywanych rytmicznych ruchów ciała

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

wrzesień 2017 r.

- przeprowadzenie badań przesiewowych wśród wszystkich dzieci przedszkolnych pod kątem rozwoju mowy, za zgodą rodziców

- w grupie dzieci z podejrzeniem nieprawidłowości lub opóźnień w rozwoju mowy przeprowadzenie szczegółowych badań logopedycznych (badanie sprawności narządów artykulacyjnych, orientacyjne badanie słuchu fizycznego, badanie słuchu fonematycznego, badanie wymowy pod kątem poszczególnych głosek)

październik 2017 r.

Na potrzeby innowacji pedagogicznej przeprowadzenie wśród dzieci objętych programem badania:

- sprawności narządów artykulacyjnych

- wymowy poszczególnych głosek w różnych pozycjach w wyrazie, w wyrażeniach i zdaniach

październik -grudzień 2017; styczeń- marzec 2018

W ramach innowacji pedagogicznej:

- prowadzenie proponowanych ćwiczeń logopedycznych w grupach pięciolatek przez logopedę, bądź wychowawców
- regularne przekazywanie wychowawcom grup proponowanych ćwiczeń, wraz z instrukcją ich wykonywania
- konsultacje z rodzicami i wychowawcami na temat wykonywanych ćwiczeń oraz rozmowy dotyczące rozwoju mowy dzieci
- przekazywanie rodzicom proponowanych w ramach innowacji ćwiczeń logopedycznych- zamieszczanie ich na stronie internetowej przedszkola

styczeń 2018, marzec 2018

- kontrola stanu aparatu artykulacyjnego oraz wymowy głosek w wyrazach i zdaniach wśród dzieci objętych innowacją

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu odbywać się będzie na podstawie:

- zapisów dokumentacji zajęć w dzienniku
- obserwacji dzieci w trakcie zajęć i oceny jego zaangażowania
- ankiety przeprowadzonej na zakończenie zajęć wśród wychowawców i rodziców
- zbieranie opinii na temat programu od nauczycieli i rodziców
- karty badania mowy oraz sprawności narządów artykulacyjnych

PRZYKŁADY ĆWICZEŃ

Ćwiczenia z kręgów tematycznych opracowane są na podstawie Programu Wychowania Przedszkolnego „Kocham Przedszkole” autorstwa: Anny Pleskot i Agnieszki Staszewskiej Mieszek

Ćwiczenia logopedyczne 1

październik

Krąg tematyczny: „Jesień daje nam warzywa”

Osoba prowadząca czyta wiersz, dzieci wykonują ćwiczenia logopedyczne.

PANI CEBULA

Włodzimierz Scisłowski

Pani Cebula poszła na koncert,
bo już jej było nudno na grządce.
(wymawiamy „tup, tup, tup, tup....”)

Stała w szatni i zdjęła płaszczyk, *(przesuwamy językiem po podniebieniu od tyłu na zewnątrz buzi szeroko otwierając usta)*
ale pan szatniarz aż czoło zmarszczył. *(marszczymy czoło)*

Pod płaszczykiem był drugi,
Pod drugim trzeci w złociste smugi. *(przesuwamy językiem po podniebieniu od tyłu do przodu za każdym razem, gdy prowadzący czyta o płaszczku...)*

Pod trzecim czwarty, pod czwartym piąty...
Pan szatniarz aż się w płaszczach zaplątał.

I ciągle nosił nowe płaszczyki-
takich kłopotów nie miewał z nikim.

Koncert się zaczął, koncert się skończył, *(naśladujemy skrzypce -przesuwamy językiem po brzegach zębów, naśladujemy trąbkę- mówimy „tru-tutu...”)*
a szatniarz biegał, blady i drżący. *(wykonujemy językiem szybkie ruchy wewnątrz jamy ustnej w różne strony)*

W szatni już wisiał płaszczków szereg,
a tu znów trzeba wydać numerki! *(dotykamy językiem wszystkich zębów górnych i dolnych „licząc płaszczyki”)*

-Nie ma numerków? Koncert skończony?-
biedna Cebula gęste łzy roni. *(mlaskamy językiem o podniebienie naśladując odgłos spadających kropli łez)*

Poszła do domu smutna Cebula *(wymawiamy „tup, tup, tup...”)*
i do tej pory tak się rozczula. *(robimy smutne minki, naśladujemy płacz)*

Ćwiczenia logopedyczne 2
październik
Krąg tematyczny: „Jesień w parku”

Osoba prowadząca czyta wiersz, dzieci wykonują ćwiczenia logopedyczne.

LISTKI TAŃCZĄ

Krystyna Różecka

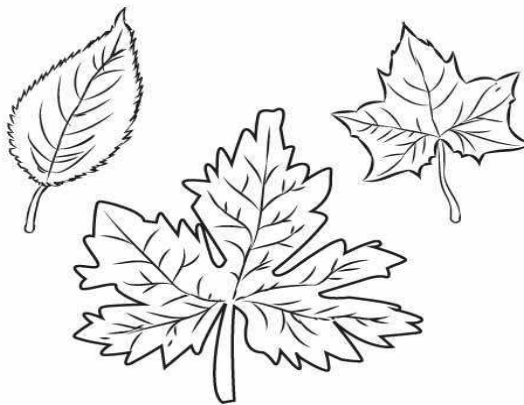
1. Żłocisty listeczek na ziemię spadł. *(zdmuchujemy z dłoni bibułkowy listek)*
Z wysokiej topoli zerwał go wiatr. *(naśladujemy odgłos wiatru: „szu, szu, szu...”*
pamiętając o prawidłowym ułożeniu buzi i języka: języczek uniesiony do góry za
górne zęby, usta wysunięte do przodu, w „ryjek”)
I znowu spadł listek i jeszcze dwa,
bo wiatr jesienny do tańca gra. *(zdmuchujemy listki z dłoni, nabierając nosem*
powietrze, wydychając ustami)

Ref. La,la, la, la, la, la, la, la
bo wiatr jesienny do tańca gra.

(wymawiamy „la, la, la...” szeroko otwierając buzię i unosząc język wysoko za górne
zęby; obserwujemy w lusterku „skaczący języczek”)

2. Zachodzi słończko za ciemny las. *(przesuwamy językiem po podniebieniu od*
górnych zębów do tyłu, w stronę gardła, szeroko otwierając usta)
Już dosyć, listeczki, odpocząć czas. *(oddechamy głęboko nosem)*
Zachodzi słończko, wiatr przestał grać,
już dosyć listki, idziemy spać. *(naśladujemy odgłos chrapania)*

Ref. La,la, la, la, la, la, la, la
już dosyć listki, idziemy spać.

Malowanka pochodzi z serwisu: www.przedszkola.edu.pl

BIBLIOGRAFIA

- Chmielewska E. : *Zabawy logopedyczne i nie tylko*. Kielce, 1997
- Demel G. : *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*. Warszawa, 1990
- Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red): *Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki*. Opole, Uniwersytet Opolski, 2011
- Markowski A.: *Jak dobrze mówić i pisać po polsku*. Warszawa, 2000
- Pleskot A., Staszewska-Mieszek A.: *Program Wychowania Przedszkolnego „Kocham przedszkole”* WSiP 2017
- Rutkowska- Błachowiak I.: *Gimnastyka buzi na wesoło*. Poznań, 2004
- Skorek E.M.: *100 tekstów do ćwiczeń logopedycznych*. Gdańsk, 2005
- Styczek I.: *Logopedia*. PWN Warszawa, 1979
- Sprawka R., Graban J.: *Logopedyczne zabawy grupowe dla dzieci od 4- 7 lat*. Gdańsk, 2004